

виробничої програми з виробництва продукції, відхилення від плану і завданих параметрів. Облік не пасивно відображає господарські процеси, що відбуваються на підприємстві при здійсненні виробництва продукції, а активно впливає на них, контролює законність, доцільність і ефективність її виробництва.

На даний момент основними завданнями обліку готової продукції на підприємствах в системі організації є: систематичний контроль за випуском готової продукції, станом її запасів і збереженням на складах, обсягом виконаних робіт та послуг; вчасному і правильному документуванні оформлення відвантаженої і відпущеної продукції (робіт, послуг); контроль за виконанням плану договорів – поставок за обсягом та асортиментом реалізованої продукції, організацією розрахунку з покупцями; вчасному і достовірному визначенні результатів від реалізації продукції (робіт, послуг) та їх облік.

Виконання цих завдань залежить від ритмічності роботи підприємства, правильної організації збуту та складського господарства, вчасного документального оформлення господарських операцій та надання інформації для прийняття успішних управлінських рішень.

УДК 06.35.31

Олена Берестецька, асистент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОСТОГО ДИРЕКТ-КОСТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТЕКСТИЛЬНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Анотація. Дані тези розкривають суть методу обліку витрат директ-костинг, що є ефективним на підприємствах з масовим характером виробництва і складним технологічним процесом виготовлення продукції.

Ключові слова: *простий директ-костинг, нормативний метод обліку, управління підприємством, сегмент діяльності.*

Elena Berestetska

THE USE OF SIMPLE DIRECT COSTING THE BUSINESS OF TEXTILE INDUSTRY

Abstract. These theses deal with an approach of using direct costing which is effective in the enterprise with the mass character production and difficult technological process of production.

Keywords: *simple direct costing, standard method of accounting, management, segment activity.*

Ринкові відносини значно впливають на коливання обсягів виробництва і реалізації продукції, а також на збільшення долі постійних витрат в їх загальному розмірі, що істотно позначається на рівні собівартості виробів і їх рентабельності. В міру посилення цих тенденцій збільшується потреба підприємства в інформації про витрати на виготовлення виробів і їх реалізацію, не викривлених в результаті розподілу непрямих витрат і відносно незмінних на одиницю продукції, що випускається при будь-якому обсязі виробництва. Таку інформацію в промисловості США дає система обліку затрат під назвою директ-костинг (direct costing). При цьому акад. М.Г.Чумаченко підкреслював, що “Директ-костинг повинен бути визначений як поділ

виробничої собівартості на затрати, що являють собою постійні, і на затрати, які змінюються пропорційно зміні обсягу” [3, с.105].

Практичний досвід роботи підприємств США, ФРН, а також Російської Федерації свідчить про досить позитивні тенденції зростання показників ефективності діяльності підприємств [2]. Вивчення цього досвіду є дуже актуальним та перспективним напрямком удосконалення системи управління вітчизняних підприємств з урахуванням особливостей їх діяльності та необхідною адаптацією до сучасних умов господарювання.

Застосовуючи систему “директ-костинг” доцільно оперативно досліджувати взаємозв’язок і залежність між обсягом виробництва і витратами (собівартістю, виручкою, прибутком і маржинальним доходом).

Якщо передбачено випускати не один, а декілька видів продукції, точку самоокупності розраховують для кожного виду окремо. У цьому разі постійні витрати, що стосуються кожного окремого виду продукції, розраховують пропорційно до питомої ваги цієї продукції в загальному обсязі реалізації.

Для забезпечення аналітичного взаємозв’язку доцільно вести розмежований облік змінних і постійних витрат з підрахунком маржинального доходу в розрізі кожного виду продукції.

Система “директ-костинг” загострює увагу керівництва підприємства на зміну маржинального доходу по підприємству в цілому і за окремими видами продукції. Вона дозволяє краще обліковувати високорентабельні види продукції з метою майбутнього переходу на їх випуск, так як різниця між ціною реалізації і сумою змінних витрат не затушовується в результаті списання постійних витрат на собівартість конкретних виробів.

В процесі практичного застосування простого директ-костингу з’ясувалось, що деякі специфічні постійні витрати можна віднести за прямою ознакою на окремі виробни, їх групи, центри відповідальності, сегменти діяльності і виникло поняття напівмаржі як різниці маржі і відповідної суми прямих постійних витрат. Поняття напівмаржі економічно наближається до поняття фінансового результату, тому що характеризує компенсацію непрямих постійних витрат і одержання прибутку.

Ми вважаємо, що на підприємствах текстильної промисловості доцільно створити методологію обліку витрат на виробництво на основі нормативного методу і директ-костингу. Відзначаємо і розділяємо точку зору проф. Пушкаря М.С., що “без використання цих методів управлінський облік не може існувати, а без системи калькулювання неможливо перевірити ефективність роботи підрозділів підприємства і визначити їх вплив на формування собівартості продукції” [1, с.16].

Переваги в застосуванні розвинутого директ-костингу особливо ефективні на підприємствах з масовим характером виробництва і відносно складним технологічним процесом виготовлення продукції, оскільки в цьому випадку значно легше визначити маржинальний прибуток за сегментами діяльності, ніж за виробничими ознаками.

В програмі реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів доцільно передбачити вирішення таких проблем як розробка методики управлінського обліку з детальним розкриттям всіх його елементів. На нашу думку, в ній необхідно розкрити новий перелік методів обліку виробничих витрат і калькулювання фактичної собівартості продукції, а також методику обліку за центрами витрат і сферами відповідальності, економічного аналізу відхилень від норм, обґрунтувати узагальнення витрат на виробництво та підготовку проекту управлінських рішень.

Використана література

- 1.Пушкар М.С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти). Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук. – Тернопіль: ТАНГ, 2000. -31с.
- 2.Чумаченко М.Г. Контролінг у дію / М.Г.Чумаченко // Економіка та держава. - 2007. - №11. –С.25-29.
- 3.Чумаченко Н.Г. Учет и анализ в промышленном производстве США. –М.: Финансы, 1971.

УДК 336.76

Уляна Білинська, аспірант

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВИДИ РИЗИКІВ В ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Розглянуто різноманітні ризики, що свідчить про зростаючу увагу економічної науки до потреб практики в забезпеченні економічної стабільності, у розвитку підприємницької, інвестиційної й інноваційної активності господарських систем різного рівня.

Ключові слова: *інноваційний ризик, інноваційний проект, маркетингові ризики, ризик фінансового інвестування, синергетичний ефект.*

Ulyana Bilynska

TYPES OF RISK IN INNOVATION

Abstract. The various risks, reflecting the increasing attention to economic science to the needs of practice in ensuring economic stability, business development, investment and innovation activity of economic systems at various levels.

Keywords: *innovation risk, innovative design, marketing risk, financial investment, synergistic effect.*

В сучасних умовах жорсткої конкурентної боротьби за збереження та зміцнення своїх позицій на ринку підприємства вимушені впроваджувати інноваційні заходи, що дозволить скоротити витрати часу, ефективніше використовувати ресурси, підвищувати якість продукції. Для подолання розриву із економічно розвиненими країнами та забезпечення економічної незалежності українська економіка має орієнтуватися на інноваційний напрям розвитку. Для промисловості, провідної галузі України, перехід на інноваційний шлях є особливо актуальним. Але, як показує вітчизняна практика, інноваційна діяльність спостерігається лише у незначній кількості промислових підприємств, більшість з яких займається лише розробкою та впровадженням нової або вдосконаленої продукції, оскільки традиційні її види у значній мірі є неконкурентоспроможними як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках.

Слід підкреслити, що одним із головних чинників, які стримують інноваційну активність підприємств, поряд із недостатніми обсягами фінансових ресурсів, нерозвиненістю і слабою результативністю механізмів державної підтримки, невдосконаленістю законодавчої бази та ін., є високий ступінь ризику.

В цілому ризик, що виникає в інноваційній діяльності, включає такі основні види ризиків:

1. **Ризики помилкового вибору інноваційного проекту.** Однією з причин виникнення даного ризику є необґрунтоване визначення пріоритетів економічної та